

Informator OCHRONA POWIETRZA w Gminie Ornontowice

W NASZYCH RĘKACH BŁĘKIT NASZEGO NIEBA

- Rodzaje i źródła zanieczyszczeń powietrza
- Skutki zdrowotne zanieczyszczenia powietrza
- Śląska Uchwała Antysmogowa i jej główne założenia
- Ograniczanie zanieczyszczenia powietrza
- Kontrole urządzeń grzewczych i przestrzegania zakazu spalania odpadów
- System ZONE i deklaracje CEEB
- Zgłaszanie podejrzenia spalania odpadów lub nieprzestrzegania przepisów Uchwały Antysmogowej
- Dotacje, dofinansowania, ulgi podatkowe
- Skorzystaj z usług EKOdoradcy
- Sprawdzam siebie

Opracowanie:
Wydział Środowiska i Gospodarki Odpadami
Urząd Gminy Ornontowice
październik 2024 r.

Prosimy, zastanów się, zanim wydrukujesz ten materiał.
Wersja elektroniczna jest i będzie dostępna, aktualizowana
i rozbudowywana wg potrzeb.

Rodzaje i źródła zanieczyszczeń powietrza

Rodzaje zanieczyszczeń:

- pyły zawieszone (w zależności od frakcji cząsteczek są to PM 10, PM 2,5 czy PM 1 – im niższa wartość tym mniejsza frakcja i tym samym większa szkodliwość) z drobinkami sadzy itp.,
- dwutlenek siarki (SO₂) – wyjątkowo szkodliwy zarówno dla zdrowia człowieka, jak i całego środowiska (to jedna z głównych przyczyn powstawania kwaśnych deszczy),
- tlenki azotu (NO_x) – w tym dwutlenek azotu – są jedną z przyczyn powstawania dziury ozonowej czy smogu,
- metale ciężkie (rtęć, kadm, ołów, mangan, chrom) – szkodliwe dla ludzi, zwierząt i roślin,
- wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), m.in. benzo(a)piren – substancje rakotwórcze i powodujące silne zatrucia.

Źródła zanieczyszczeń:

- niska emisja z urządzeń grzewczych na paliwa stałe w gospodarstwach domowych,
- przemysł,
- transport i komunikacja,
- energetyka.

Skutki zdrowotne zanieczyszczenia powietrza

Wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie zależy od czasu ekspozycji, pogody, wieku, stanu zdrowia i chorób występujących u osób narażonych oraz od składu zanieczyszczonego powietrza.

Zanieczyszczenia powietrza powodują:

- dolegliwości i choroby układu oddechowego (problemy z oddychaniem, podrażnienie śluzówki nosa, gardła, zapalenie zatok, kaszel, astma, rak płuc, przewlekła obturacyjna choroba płuc, częste infekcje dróg oddechowych),
- zagrożenia dla osób z chorobami układu krążenia (zawał serca, nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, zaburzenia rytmu i niewydolność serca),
- negatywny wpływ na układ nerwowy (problemy z pamięcią i koncentracją, wyższy poziom niepokoju, stany depresyjne, przyspieszone starzenie się układu nerwowego, udar mózgu),
- zagrożenia dla kobiet w ciąży (poronienia, obumarcia płodu i wcześniactwa).

Osoby w wieku starszym oraz dzieci to grupy najbardziej narażone na utratę zdrowia z powodu zanieczyszczenia powietrza.

Śląska Uchwała Antysmogowa i jej główne założenia

UCHWAŁA NR V/36/1/2017 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
z dnia 7 kwietnia 2017 r.

w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Zakaz spalania:

1. węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
2. mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
3. paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %,
4. biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20 %.

KOTŁY NA PALIWO STAŁE, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 r.

Wiek kotła na dzień 01.09.2017 r.	Termin wymiany
Kotły 10-letnie bądź starsze lub bez tabliczki znamionowej (wyprodukowane w 2006 r. i wcześniej)	do 31.12.2021 r. !!!
Kotły w wieku 5-10 lat (wyprodukowane w latach 2007-2012)	do 31.12.2023 r. !!!
Kotły poniżej 5 lat (wyprodukowane w latach 2013-31.08.2017)	do 31.12.2025 r.
Kotły 3 oraz 4 klasy wg normy PN-EN 303-5:2012	do 31.12.2027 r.
Kotły 5 klasy wg normy PN-EN 303-5:2012	Można użytkować bezterminowo

**MIEJSCOWE OGRZEWACZE POWIETRZA,
których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 r.**

Warunki eksploatacji	Termin wymiany lub likwidacji
W przypadku gdy urządzenie nie spełnia wymagań wyszczególnionych poniżej	do 31.12.2022 r. !!!
Spełniające co najmniej jeden z warunków: <ul style="list-style-type: none">• wymagania Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24.04.2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe,• sprawność cieplna na poziomie co najmniej 80 %,• wyposażenie w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu zgodnie z wymogami dotyczącymi ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.	Można użytkować bezterminowo

Ograniczanie zanieczyszczenia powietrza

Sposoby ograniczania zanieczyszczenia powietrza:

- bezwzględne przestrzeganie zakazu spalania odpadów oraz niedozwolonych paliw,
- likwidowanie wysokoemisyjnych pieców opalanych węglem kamiennym (tzw. kopciuchów),
- instalowanie i użytkowanie ekologicznych urządzeń grzewczych takich jak: pompy ciepła, kotły gazowe, kotły opalane paliwami stałymi (pellet, węgiel kamienny) 5 klasy wg normy PN-EN 303-5:2012,
- przestrzeganie zakazu spalania odpadów roślinnych na gruncie (liście, suche trawy, gałęzie),
- właściwe użytkowanie urządzeń grzewczych (głównie rozpalanie) tj. zgodnie z zaleceniami producentów kotłów zasypowych na węgiel,
- regularne czyszczenie przewodów kominowych,
- korzystanie z transportu publicznego,
- oszczędzanie ciepła i energii elektrycznej,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- docieplenie budynków w celu ograniczenia strat ciepła,
- dbanie o tereny zielone i tworzenie nowych.

Kontrole urządzeń grzewczych i przestrzegania zakazu spalania odpadów

Obowiązek prowadzenia kontroli w zakresie realizacji przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów przez upoważnionych pracowników Urzędu Gminy wynika z zapisów Programu Ochrony Powietrza dla województwa śląskiego oraz Ustawy o odpadach.

Kontrole rutynowe w dniach występowania poziomów - prowadzone są w ramach Planu działań krótkoterminowych ww. Programu, w dniach występowania ryzyka przekroczenia poziomów dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu:

- Poziom II informowania – wymagane min. 2 kontrole,
- Poziom III alarmowy – wymagane min. 5 kontroli.

Ważne!

W dniach ogłaszania ryzyka przekroczenia poziomów dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu należy w miarę możliwości ograniczyć czas przebywania, aktywności fizycznych na powietrzu, szczególnie przez osoby starsze i dzieci.

Kontrole rutynowe planowane - obowiązek przeprowadzenia dla Gminy Ornontowice minimum 25 planowanych kontroli w ciągu roku wynika z Planu działań naprawczych ww. Programu.

Kontrole interwencyjne - przeprowadzane są w przypadku wpłynięcia do Urzędu Gminy zgłoszenia, zaistnienia lub zaobserwowania podejrzenia spalania odpadów lub nieprzestrzegania zapisów Uchwały antysmogowej.

Szczegółowe ustalenia w zakresie prowadzenia kontroli zawiera **Procedura przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw oraz zakazu spalania odpadów na terenie Gminy Ornontowice** przyjęta Zarządzeniem Wójta Gminy z dnia 31 stycznia 2024 r., dostępna na stronie internetowej Urzędu w zakładce środowisko/ochrona powietrza/procedura kontroli.

Uwaga!

Podczas kontroli urządzenia grzewczego ważne jest aby:

1. kocioł miał czytelną tabliczkę znamionową, m. in. z informacją o klasie kotła i dacie jego produkcji,
2. właściciel okazał dowody zakupu i certyfikaty jakości stosowanych paliw,
3. spełniony był obowiązek złożenia DEKLARACJI CEEB dotyczącej aktualnie użytkowanego źródła ciepła.

System ZONE i deklaracje CEEB

System ZONE to teleinformatyczny Zintegrowany System Ograniczania Niskiej Emisji prowadzony przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego w Warszawie, który z pomocą obywateli, zarządców i właścicieli budynków, przedsiębiorców, jak i przedstawicieli administracji stanowi skuteczne narzędzie w budowaniu Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. W systemie po zalogowaniu się można m. in. sprawdzić deklarację złożoną dla swojego budynku, składać nowe deklaracje w przypadku zmiany danych lub wymiany źródła ciepła, zamówić przegląd kominiarski itp.

Szczegółowe informacje o systemie znajdują się na www.gunb.gov.pl lub można uzyskać je za pośrednictwem pomoc.zone@gunb.gov.pl.

Projekt ZONE składa się z pakietu e-usług, które pozwalają obywatelom i przedsiębiorcom spełnić ich ustawowe obowiązki w sposób łatwy, szybki i przyjazny. Dzięki tym usługom obywatel może, w dogodny dla siebie sposób, złożyć nową deklarację dotyczącą źródeł ciepła i źródeł spalania paliw lub sprawdzić dotychczasową, zamówić przegląd kominiarski, czy inwentaryzację budynku. W wyniku inwentaryzacji system wygeneruje uproszczony audyt termoenergetyczny oraz zaproponuje działania, które można podjąć, aby polepszyć efektywność energetyczną budynku. Na portalu systemu ZONE, znajdują się informacje z jakiego wsparcia można skorzystać, by przeprowadzić termomodernizację nieruchomości.

Pozyskane w ten sposób dane stworzą unikatową bazę danych dotyczących emisyjności budynków. Baza ta będzie cennym narzędziem w procesie planowania i realizowania polityki niskoemisyjnej. Pozwoli precyzyjniej planować działania naprawcze, których celem będzie dbałość o stan zdrowia obywateli poprzez poprawę jakości powietrza.

Rozwiązania zastosowane w systemie pozwolą realizować działania, których celem będzie poprawa jakości powietrza, a co za tym idzie — ochrona życia i zdrowia obywateli.

Obowiązki wynikające z art. 27g ust. 1-4 Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Art. 27g. [Deklaracja o źródłach ciepła lub źródłach spalania paliw]

1. Właściciel lub zarządca budynku lub lokalu składa do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta deklarację o źródłach ciepła lub źródłach spalania paliw, o których mowa odpowiednio w art. 27a ust. 2 pkt 1 lit. a i c, zwaną dalej "deklaracją", w terminie 14 dni od dnia pierwszego uruchomienia tego źródła ciepła lub źródła spalania paliw.
2. Deklarację składa się w postaci:
 - elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na zasadach określonych w Ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję,
 - pisemnej.
3. Deklaracja zawiera:
 - imię i nazwisko albo nazwę właściciela lub zarządcy budynku lub lokalu oraz adres miejsca zamieszkania lub siedziby;
 - adres nieruchomości, w obrębie której eksploatowane jest źródło ciepła lub źródło spalania paliw, o których mowa odpowiednio w art. 27a ust. 2 pkt 1 lit. a i c;
 - numer telefonu właściciela lub zarządcy budynku lub lokalu, o ile posiada;
 - adres poczty elektronicznej właściciela lub zarządcy budynku lub lokalu, o ile posiada;
 - informacje o liczbie i rodzaju eksploatowanych w obrębie nieruchomości źródeł ciepła lub źródeł spalania paliw, o których mowa odpowiednio w art. 27a ust. 2 pkt 1 lit. a i c oraz o ich przeznaczeniu i wykorzystywanych w nich paliwach.
4. Deklarację składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia. Składający deklarację jest obowiązany do zawarcia w niej klauzuli o następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia.
5. W przypadku zmiany danych, o których mowa w ust. 3 pkt 5, właściciel lub zarządca budynku lub lokalu jest obowiązany złożyć nową deklarację w terminie 14 dni od dnia, w którym zaistniała zmiana.

Obowiązujące druki deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania paliw - formularz A (budynki i lokale mieszkalne) i formularz B (budynki i lokale niemieszkalne).

Zgłaszanie podejrzenia spalania odpadów lub nieprzestrzegania przepisów Uchwały Antysmogowej

Podejrzenie spalania odpadów w domowych instalacjach grzewczych lub użytkowanie instalacji niezgodnych z tzw. uchwałą antysmogową można zgłosić:

- w Urzędzie Gminy Ornontowice w Wydziale Środowiska i Gospodarki Odpadami osobiście, na piśmie, telefonicznie na nr tel. 32 3306 237 w godzinach pracy Urzędu lub mailowo na adres ug@ornontowiec.pl,
- na Komisariat Policji w Orzeszu, ul. Matejki 1, 43-180 Orzesze, tel. 32 3248 610, poza godzinami pracy Urzędu Gminy,
- za pośrednictwem funkcji „zgłoś Kopciucha” po zalogowaniu się w systemie ZONE na <https://zone.gunb.gov.pl/>
- poprzez formularz zgłoszeniowy za pośrednictwem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie <https://portal.gios.gov.pl/formularze/share/6087ac37e1744901b6c94f233bd123a8>
- do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach przez całą dobę, 7 dni w tygodniu na telefon alarmowy nr 539 344 130 oraz na adres e-mail: dyzur@katowice.wios.gov.pl lub w dni robocze, w godzinach pracy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Delegatur:
 - WIOŚ w Katowicach – tel. 32 201 76 00 lub 32 2518 040,
 - Delegatura WIOŚ w Bielsku-Białej – tel. 33 8123 037,
 - Delegatura WIOŚ w Częstochowie – tel. 34 3694 120.

Dotacje, dofinansowania, ulgi podatkowe

Dotacja celowa z budżetu Gminy Ornontowice na realizację przedsięwzięć służących ograniczeniu niskiej emisji tj. wymiana nieekologicznego źródła ciepła opalanego paliwem stałym na: pompę ciepła, kocioł gazowy kondensacyjny, kocioł olejowy lub opalany biomasą z automatycznym podawaniem paliwa oraz węzeł cieplny, inne urządzenia i systemy zasilane energią elektryczną.

Szczegółowe informacje w Wydziale Środowiska i Gospodarki Odpadami, tel. 32 3306 237, 32 3306 260 oraz na:

<https://ornontowice.pl/sroowisko/dotacje-celowe-do-montazu-kotla>

Dofinansowanie z ogólnopolskiego programu „Czyste powietrze” wspierającego inwestycje w zakresie wymiany źródeł ciepła, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania i kotłowni, termomodernizacji budynków oraz zabudowy instalacji fotowoltaicznych.

Szczegółowe informacje w Wydziale Rozwoju i Inwestycji, tel. 32 3306 224

oraz na: <https://portal.wfosigw.katowice.pl/dotacja>

Dofinansowanie zakupu i montażu nowych instalacji OZE w budynkach mieszkalnych w ramach programu SŁONECZNA GMINA ORNONTOWICE III.

Szczegółowe informacje w Wydziale Rozwoju i Inwestycji, tel. 32 3306 224.

Ulga termomodernizacyjna od podatku dochodowego osób fizycznych.

Szczegółowe informacje w Urzędzie Skarbowym w Mikołowie, ul. Hubera 4, tel. 32 3246 100 lub na:

<https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/ulga-termomodernizacyjna>

Program „Moje ciepło” dedykowany dla nowo budowanych budynków.

Szczegółowe informacje na: <https://mojecieplo.gov.pl>

Sprawdzam siebie

	TAK	NIE
• Czyste powietrze jest dla mnie ważne	☐	☐
• Znam zagrożenia związane z zanieczyszczeniem powietrza	☐	☐
• Użytkuję już ekologiczne źródło ciepła	☐	☐
• Oszczędzam energię cieplną i elektryczną	☐	☐
• Wytwarzam energię elektryczną ze źródeł odnawialnych	☐	☐
• Skorzystałem z dotacji, dofinansowań, ulg podatkowych	☐	☐
• Nie spalam odpadów	☐	☐
• Regularnie zlecam przegląd i/lub czyszczenie komina	☐	☐
• Moja deklaracja CEEB jest aktualna	☐	☐
• Nie obawiam się kontroli	☐	☐
• W razie potrzeby wiem, gdzie zgłosić uciążliwego kopciucha	☐	☐

W NASZYCH RĘKACH BŁĘKIT NASZEGO NIEBA!

Prosimy, zastanów się, zanim wydrukujesz ten materiał.
Wersja elektroniczna jest i będzie dostępna, aktualizowana
i rozbudowywana wg potrzeb.

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Województwo
Śląskie

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Projekt zintegrowany LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”. Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

LIFE20 IPE/PL/000007 – LIFE – IP AQP-SILESIA-SKY